

Pravilno
vrijednovanje rada

Dobri uslovi rada
garantuju bolji kvalitet

2

Minimalne plate
bolje poslovanje

Povećanje plata
nužno i moguće

3

Za uspjeh poboljšanje
uslova rada

Zdravlje radnika na
prvom mjestu

4

Broj 5 | septembar 2017 | Srpski / Hrvatski / Bosanski

Dodatak «work» novinama | Redakcija T +41 31 350 21 11, F +41 31 350 22 11 | info@unia.ch | www.unia.ch

Glasanje 24.09.2017: Reforma starosnog osiguranja 2020

Sigurne penzije, Ojačati starosno osiguranje!

Reforma za starosno osiguranje donosi poboljšanje nižoj radničkoj klasi i onima sa slabijim zaradama

Starosne penzije su stavljene na glasanje 24. Septembra ove godine. Iako je to ozbiljan korak unazad sa povećanjem starosne granice za žene, Unija preporučuje da se glasa sa Da. Gledano u cjelosti reforma donosi značajan napredak. Reformom se jača starosno osiguranje i postavlja na zdravu finansijsku osnovu. Reforma poboljšava starosno osiguranje za zaposlene radnike sa malim prihodima.

Po prvi put za 42 godine, penzije iz starosnog osiguranja, prvog stuba tj. državnog osiguranja će biti realno povećane. Ovo na kraju ojačava najvažniji stub naše socijalne države, koji obezbjeđuje ravnotežu između generacija, kao i ravnotežu između super bogatih i preostalog ostatka stanovništva našeg društva. Povećanje starosnih penzija je prvenstveno važno za žene, jer one posebno imaju koristi ako se ovaj fond pravilno finansira. Za 500000 trenutno zaposlenih žena koje ne ostvaruju pravo na osiguranje iz drugog stuba (penzionarna kasa), povećanje fonda znači i dodatno povećanje starosne penzije.

Jačanje starosnog osiguranja prvog stuba

Novi penzioneri će dobiti 70 franaka i bračni parovi do 226 franaka više. Pri tome će zaposleni sa malim platama i djelomično zaposleni biti bolje osigurani u drugom fondu socijalnog osiguranja (penzinkasi). Od toga će žene imati prvenstveno koristi.

Predviđeno povećanje starosne granice za žene na 65 godina je nedostatak ove reforme. Nije ra-

Zato 2 x DA za reformu starosnog osiguranja na glasanju 24. Septembra 2017!

zumljivo zašto žene moraju platiti najvišu cijenu za reformu, iako jednakost plata nije zaista postignuta i žene mnogo rade besplatno od čega cjelokupna društvena zajednica ima koristi. Medjutim uprkos ovom nedostatku reforme, reforma u cjelosti je pozitivna i donosi značajna poboljšanja upravo za žene

5 jakih argumenata za AHV 2020

Reforma starosnog osiguranja 2020 donosi mnogobrojna poboljšanja. Ukratko najvažnije tačke poboljšanja.

1. Odbrana nivoa penzija

Reformom se smanjuje minimalna kompenzaciona stopa kod penzionarske kase. Medjutim za razliku od kategorički odbaceno modela kradja penzija od 2010 smanjenje se ovog puta kompenzuje. Svi koji su danas stariji od 45 godina imaju garanciju – na

njih se odnosi stara stopa konverzacije. Kod svih ostalih veće starosne penzije iz prvog fonda ublažavaju drugi fond penzionu kasu.

2. Veće starosne penzije iz prvog stuba osiguranja

Po prvi put za više od 40 godina starosne penzije iz prvog državnog fonda će se značajno povećati. Reforma jača penzioni fond osiguranja kao najsigurniji najefikasniji i najpovoljniji stub starosnog osiguranja. Ovo je posebno važno za žene jer AHV tj. Prvi stub osiguranja je jedini izvor prihoda za preko 500000 žena u starosti.

3. Obezbeđeno finansiranje starosnog osiguranja

Reforma starosnog osiguranja 2020 obezbjeđuje finansiranje AHV najmanje do 2030 već prema sadašnjem stanju. Malo povećanje od-

bitka od plate (po 0,15 procenata) i blago povećanje PDV za 0,3 procenta od 2021 omogućuju to. Dodatno od sledeće godine AHV dobija 0,3 PDV koji trenutno prelaze u invalidsko osiguranje.

4. Poboljšanje za privremeno zaposlene

Zahvaljujući reformi djelomično zaposleni će ubuduće biti osigurani u drugom stubu osiguranja. Od toga će imati koristi mnoge žene, koje su još uvijek velikim dijelom djelomično zaposlene. Danas penzionkase penzije (drugi stub osiguranja) je u prosjeku su tri puta veće za muškarce od penzija iz istog osiguranja za žene.

5. Stariji radnici su bolje zaštićeni

Stariji radnici ubuduće prilikom promjene radnog mjesta u starosti od 58 godina neće biti isključeni iz penzionarne kase. Do sada su morali da ako u toj starosnoj dobi ostanu bez posla povuku svoj penzioni kapital i tako su gubili pravo na penziju iz tog fonda. Ubuduće posljednja penzionarna kasa je obavezna da im isplati penziju.

Editorijal

Dame i gospodo

Glasanje za starosno osiguranje 2020 podiže visoke talase oko sebe. Zapravo to i jeste jedno od najznačajnijih glasanja u ovoj deceniji. Od ishoda ovog glasanja zavisi da li će današnje starosne penzije biti sigurne i da li starosno osiguranje da ojača. Ili će udruženja poslodavca i desničarske partije proći, koji hoće da starosno osiguranje oslabi i da starosnu granicu za sve popnu na 67 godina.

Buržoaski protivnici pokušavaju, da usmjere generacije jende protiv drugih i da stvore debatu koja stvara ljubomoru među generacijama. Posebno je nebulozan stav gospodje Petre Gössi predsjednice FDP-partije. Neposredno prije ljetnih odmora gospodja Gössi je tvrdila da će povećanje od 70 franaka koje je predviđeno za buduću reformu starosnog osiguranja i za buduće penzionere otići u inostranstvo. Medjutim po njenom, svako ko dobija starosnu penziju u inostranstvu predstavlja parazita, prepoznaje se u tonu gospodje Gössi: «Njima omogućujemo zlatno penzionersko doba na račun budućih generacija».

To je drskost. Takodje i predsjednica FDP-partije treba da zna da se radi o penzionerima sa veoma malim penzijama. Oni dobijaju prosječno svega 490 franaka mjesečno. Oni su učestvovali u modernizovanju švajcarske za veoma naporan rad i sufinansirali su naša socijalna osiguranja. 2015. godine su stranci uplatili u Starosno osiguranje 9.4 milijardi franaka. Medjutim za penzije u inostranstvu je potrošeno samo 310 miliona.

Svako ko je cijeli svoj život radio, treba da u starosti ima pristojnu penziju. Penzionarna reforma je važan korak, u cilju ovog osiguranja i u budućnosti. Zbog toga je važno da svi koji imaju švajcarski pasoš izadju 24. septembra na glasanje i dva puta glasaju za penzije 2020.

Vanja Alleva
Predsjednica sindikata Unia

News

Kurs franka evro trenutno iznosi 1.15.

Krajem jula je frank konačno primjetno opao u odnosu na evro. Devizni kurs franka i evra sada iznosi 1,15. Zašto je frank baš sad opao u odnosu na evro ne može se tačno objasniti, tvrde ekonomisti. Povezuje se s time da kursevi u velikoj mjeri zavise od kratkoročnih špekulacija. Tome je doprinijelo i to da će proevropske snage prevladati na izborima u Francuskoj ili u Holandiji. Ovo je ojačalo povjerenje u evro. A nagli rast franka je zaustavljen.

Plate: Kompanije vrše veći pritisak na žene

Šefovi imaju veću moć nad ženama, kada je riječ o pregovorima u vezi plata. Ako bi poslodavac smanjio platu za samo jedan procenat u tom slučaju se 21 žena odlučuje da mu da otkaz dok je to s druge strane brojka od 25 muškaraca. Žene još uvijek zarađuju znatno manje, u prosjeku manje od 19,5 procenata nego muškarci. Glavni uzrok razlika u plati je pregovaračka moć poslodavaca u odnosu na žene, dakle način na koji poslodavci imaju pregovaračku moć u odnosu na žene. Ova moć je znatno veća nego u pregovorima sa muškarcima i omogućava firmama da potiskuju zarade žena na dole – i na taj način velike kompanije ostvaruju dobit na račun manjih plata prema ženama.

Starosno osiguranje 2020: O čemu se zapravo radi

Starost žena se povećava postepeno sa 64 na 65 godina starosti.

Takozvana kompenzaciona stopa u drugom stubu osiguranja (penzionoj kasi) pada sa sadašnjih 6,8 na 6 procenata. Iz toga proizašlo skraćene penzija bi se moralo namiriti sa mjerama kompenzacionih stopa. Za sve osiguranike do 1972. godišta osiguranje je zajamčeno. Nove starosne penzije će biti veće za 70 franaka mjesečno. Tkzv. Plafonirana penzija za bračne drugove se povećava sa sadašnjih 150 na 155 procenata. Ovo se finansira kroz uvećane odbitke od plate za 0,3 procenta (radnik plaća 0,15 procenata više, a poslodavac 0,15 procenata više). Starosno osiguranje će kroz dodatno finansiranje da se stabilizuje. PDV se povećava od 2021 od 8 na 8,3 procenta.

Akcionarski dani gradjevinke industrije

Ajde da se angažujemo za povećanje plata u gradjevinarstvu!

Već tri godine Savez gradjevinara odbija opšte povećanje plata. Neki radikalni graditelji čak zahtijevaju da uopšte ne bude povećanja plata! Takav stav gradjevinskih čelnika nije shvatljiv

Sektor gradnje je u ekspanziji

Gradjevinarstvo ne posluje loše. Naprotiv! Gradjevinski sektor je već dvadeset godina u usponu – i nema kraja na vidiku! Dok je gradjevinska branša u ekspanziji, gradjevinski radnici rade sve više i više a život postaje sve skuplji, plate stoje na mjestu. Sad se mora završiti sa nultim povećanjem plate na gradilištu!

Težak posao mora biti vrednovan

Sve manji broj gradjevinskih radnika završava sve više posla na gradilištima, ali plate su i dalje iste. Gradjevinski preduzetnici zarađuju na hiljade franaka po gradjevinskom radniku. Da li život nije postao jeftiniji? Naprotiv! Premije zdravstvenog osiguranja eksplodiraju i stanarine rastu godinama.

U naredne dvije godine nam je potrebno 150 franaka više u novčaniku!

Ovo je zahtjev «Državne konferencije gradjevinara» od juna upućen gradjevinskim preduzetnicima. 400 gradjevinskih delegata iz cijele Švajcarske su se složili: Čekali smo dovoljno dugo!

Budimo zajedno za ovaj zahtjev u subotu, 21. oktobra!

Ništa ne dolazi samo od sebe. Bilo da se radi o plati, dobrim uslovima rada ili penziji od 60: Za nešto se možemo izboriti ako se zajedno borimo! 21. Oktobra će gradjevinski radnici demonstrirati širom Švajcarske. Najveći skupovi su u Lozani i u Oltenu. Zajed-

no želimo da stavimo jasan signal: Naporan posao mora se isplatiti – konačno je u gradjevinarstvu potrebno povećanje plata!

Što više nas je, više možemo pokrenuti. Potreban si nam i ti! Da li želite da učestvujete na mitingu gradjevinskog radnika u vašem regionu? Onda kontaktirajte lokalnu Uniju ili pošaljite mejl na: bau@unia.ch.

Motivacijom radnika se postiže bolji privredni učinak

Akcionarski dani gradjevinke industrije

Akcioni tag protiv neredovnog radnog vremena u oblasti industrije

«Ruke dalje od mog slobodnog vremena»: Pod ovim znakom je sektor industrije Unia pokrenuo kampanju protiv pogoršanja zakona u vezi slobodnog radnog vremena za oblast industrije. Prijavite se sada za veliki akcioni skup u Bernu!

Švajcarski zakon o radu štiti protiv stresa, ili potpune izcrpljenosti i pretjerane opterećenosti. Osigurava da se radno vrijeme može planirati, i da se vodi evidencija prekovremenih sati. Sada poslodavci i radikali planiraju napad zakona o radu. Prekršaji kao što je inicijativa od Karin Keller-Sutter (FDP, SG) i Konrad Graber (CVP, LU) predviđaju da se ne vodi evidencija radnih sati. Posljedice trpe samo radnici:

- Osnovne zaštitne mjere kao što su maksimalno radno vrijeme, pauza i slobodni dani, time bi se zabrana rada noću i nedjeljom ukinula
- Granica između radnog vremena i slobodnog vremena postaje sve tješnja i prostor za odmor i rekreaciju ostaje sve manje i manje.
- Skladnost između posla i porodice je sve teže ostvariti. Ljudi sa porodičnim obavezama se suočavaju sa

problemima i moraju se odreći nekih vrsta poslova.

Sindikata Unija i zaposleni kažu ne napadu na slobodno vrijeme i žestoko će se boriti za to.

Savezno vijeće i Parlament se pozivaju sa jednom peticijom da obezbijede zaštitu zdravlja koja će biti regulisana zakonom o radu.

Petak, 29. septembra 2017, organizujemo **nacionalno okupljanje protiv pogoršanja radnog vremena.**

Potpisite peticiju, i učestvujte na ovom značajnom skupu da se zajedno borimo za odredbe za očuvanje zdravlja na radu.

Prijavite se za akciju okupljanja Unija industrijskog sektora putem mejla: giordano.lardo@unia.ch.

↳ Darinka Filipovic

Akcioni dan za poboljšanje radnih uslova

Uspješan štrajk

Mornari sa Lago Maggiore-a sačuvali svoja radna mjesta

Pun uspjeh za mornare sa Lago Maggiore-a: Oni su se borili za svoja radna mjesta i pobijedili. Sa skoro tronedjeljnim štrajkom su progurali svoje zahtjeve i sačuvali svoja radna mjesta. Radna mjesta mornara su konačno osigurana. Unia, SEV i OCST su aktivno podržali štrajk.

Brodarska kompanija Navigazione Lago Maggiore (NLM) htjela je na švajcarskoj strani jezera Langensee

da precrta 34 radna mjesta. Radnici su dobili otkaz za kraj 2017 godine. Nakon objavljenog otkaza za 34

mornara od strane italijanske broderske kompanije Navigazione Lago Maggiore (NLM) pogođeni su stupili u štrajk. Bili su nošeni od velikog talasa solidarnosti iz Tessin-a i drugih dijelova zemlje. Sindikati Unia, SEV i OCST su od samog početka podržali štrajkače.

na Langensee-u i dalje održi. Uz to su više stotina ljudi na Piazza Grande u Locarno u korist štrajkača demonstrirali.

Borba se isplatila

Štrajk se isplatio: sva 34 mornara će zadržati svoja radna mjesta kod nove ruuukovodeće kompanije, koja preuzima brodogradnju na Lago Maggiore od 2018. Osim te toga isplata plata je zagaratovana na godinu dana od strane kantona Tessin i grada Locarno. Za 2019 godinu će se izvršiti dogovori za novi kolektivni ugovor rada. Sa tim su svi zahtjevi štrajkača ispunjeni. Ovim poduhvatom su i mornari a i javni servis pobedili!

Solidarnost se uvijek isplati

Solidarnost, peticija, miting

Mornari su znali, da će kroz solidarnost ojačati u svojoj borbi. Zbog toga su napravili veliku informacionu kampanju i skupljali potpise. Predali su vladi Tessin-a peticiju sa 13'451 potpisa. Potpisnici zahtijevaju u peticiji „Lago Maggiore: očuvati radna mjesta javni servis sačuvati!“ da kantonalna vlast zagarantuje radna mjesta za 34 otpuštenih mornara. Istovremeno traži se da javni prevoz

↳ Emine Sariaslan

Savezni sud i minimalne plate

Kantoni mogu postaviti minimalne plate

Savezni sud je odbacio žalbe Udruženja poslodavaca protiv minimalnih plata kantona u Nojenburgu. Minimalna zarada od 20 franaka na sat može konačno da se primjenjuje. To znači po presudi u Nojenburgu kantoni mogu postaviti minimalne plate

Dobra vijest iz Lozane: Savezni sud je presudio da minimalna plata u kantonu Nojenburg može stupiti na snagu. Presudom od 21. jula 2017. godine je Vrhovni sud odbio žalbu raznih udruženja poslodavaca iz Nojenburga, koji su se žalili protiv zakona rada. Ovaj zakon predviđa minimalne plate u kantonu od 20 franaka. Kantonalni parlament u Nojenburgu odlučio je 2014, godine da uvede minimalne kantonalne plate. S druge strane razna udruženja poslodavaca su se žalila protiv toga. Današnji Vrhovni sud je dao zeleno svjetlo za uvođenje minimalnih plata što ima signalni efekat za druge kantone.

Prekid minimalne plate u Nojenburgu

Zbog žalbe zakon nije mogao stupiti na snagu do sada. Savezni sud izričito navodi da kantoni mogu izdati zakon o minimalnim platama. Zakon Nojenburga koji predviđa minimalnu platu od 20 franaka po satu je sredstvo protiv siromaštva a time i sredstvo za zaštitu socijalne politike.

Švajcarski savez sindikata pozdravlja presudu Vrhovnog suda. Tako nakon dugih sporova u Nojenburgu na snagu stupa zakon. Pored toga odluka suda oslobadja put za borbu protiv mizernih plata. Minimalna satnica je sada zakonom postavljena i na snazi.

Važno sredstvo protiv damping plata

Doduše minimalna plata od 20 franaka po satu je ispod one koju je sindikat Unija zahtijevao od 22 franka po satu. Ipak to je prvo kantonalno rješenje koje stupa na snagu.

Sindikat Unija se nada da će i ostali kantoni pratiti primjer Nojenburga. I da će uvesti kantonalne odredbe kojima će se regulisati minimalna plata. Minimalne plate su veoma značajno sredstvo protiv damping plata.

↳ Darinka Filipovic

Kantoni mogu autonomno da postavljaju minimalne plate

Podstrek za fond nadoknade u pružanju usluga

Podrška žrtvama azbesta i njihovim članovima porodice

Od ljeta 2017. Godine fond nadoknade štete za žrtve azbesta (EFA) nudi ugroženima i njihovim članovima porodice brzu pomoć uključujući i finansijsku i psihološku pomoć - važnu prekretnicu za sprečavanje azbestne katastrofe.

Asbest nije tema prošlosti već je i dalje jedan veliki zdravstveni problem. Upotreba štetnih materijala u Švajcarskoj do sad je koštala preko 1800 izgubljenih života. I još i danas godišnje obolijeva oko 120 osoba od posljedica kontakta sa azbestom. Suva je platila oko 870 miliona švajcarskih franaka iz osiguranja na žrtve azbesta. (Stanje 2013).

Više od 75% smrtnih slučajeva povezanih sa azbestom odnosi se na

branše u kojima je Unija aktivna, naročito stolarska, elektro i drugi vidovi građevinske industrije, ali i građevinarstvo kao glavna grana te građevinarstvo aparata i mašinska industrija.

Prevenција

Angažmanom sindikata protiv opasnosti azbesta je azbest od 1989 zabranjen. Od tada je mnogo učinjeno prvenstveno u pogledu prevencije. Saradnja Suve sa socijalnim partne-

rima u pogledu prevencije je dobar internacionalni primjer za sve.

Neophodno je dalje angažovanje

Stvaranje fonda za nadoknadu štete je značajna prekretnica u sprečavanju azbestne katastrofe. Ali još uvijek postoji potreba za pregovore. Sigurno finansiranje fonda mora da se obezbijedi za dugoročan period. Takođe je značajno da se preventivne mjere nastave i da ojačaju.

Više informacija: www.unia.ch/asbest i www.stiftung-efa.ch.

↳ Osman Osmani

Ugroženima je neophodna brza i efikasna pomoć - angažovanje za zdravlje radnika

Joëlle Racine

Progredir: mogućnost za dalje obrazovanje

Projekat Progredir omogućava ženskim migrantima (a u Bernu sada i muškim migrantima) radno obrazovanje. Pokrenuto je 2009 godine od Unia i ulazi u novu fazu. Horizonte ekipa je razgovarala sa Joëlle Racine, koja je odgovorna za radno obrazovanje u Unia.

Joëlle, o čemu se radi u projektu Progredir?

Migranti, bili to žene ili muškarci, su često diskriminovani na radnom tržištu: Njihove kvalifikacije se ne priznaju ili su prerano napustili školu. Zbog toga im je teško da se dalje razvijaju pa zato izvršavaju nesigurne poslove. Često ne pričaju tačno lokalni jezik, što je takođe diskriminujući faktor.

Unia je 2009 godine sprovela anketu među portugalskim migrantima da bi bolje upoznala tu grupu. Tu se saznalo da se pogotovo žene bune zbog nedostatka kvalifikacija. Iz toga je u kantonu Waadt nastao Progredir, na početku kao pilotni projekat samo žene iz Portugalijske. Taj pilotni projekat je bio jako uspješan, jedanaest žena su zahvaljujući tom projektu stekli švajcarski certifikat o sposobnosti (EFZ).

Kako je rad projekta Progredir nastavljen?

Progredir je razvijen i proširen na migrantkinje iz svih zemalja. Četvrto izvršenje će sad početi u Waadt-u. U saradnji sa ECAP, ekspertima i školama za obrazovanje nudimo tim migrantkinjama pristup obrazovanju, koje omogućava ženama da steknu EFZ kao kvalifikovane radnice u hotelu, u restauraciji i u čišćenju zgrada. Do sada su oko 200 žena prisustvovala u obuci Progredir, a 28 su stekli EFZ.

Koje su koristi za žene kod Progredir?

Omogućava kurseve koje su prilagođene za odrasle osobe, i u vremenu kompatibilnom sa njihovim radnim vremenima. To je jedinstveno u Švajcarskoj. Radna obuka je važna, jer žene kroz to dobijaju nove perspektive i što se tiče rada i radnog mesta i što se tiče plate. Te migrantkinje razvijaju novo samopouzdanje i mogu svoju djecu u školi bolje razumjeti a i bolje im pomoći...

Progredir ide sad u novu fazu. Šta je sad novo?

Progredir će sada i u kantonu Bern-u biti u ponudi, ali na početku sa fokusom na ugostiteljstvo. Za to se Mauro Moretto, zadužen za ugostiteljstvo u Unia, jako zalagao. Otvoreno je i za muškarce i nudi EFZ-obuku za kvalifikovane radnike restauracije. Ali su za to potrebni i neki preduslovi. Nudićemo sve informacije o svim mogućnostima daljeg obrazovanja u ugostiteljstvu. Ko ne ispunjava preduslove ima mogućnost da pohađa jezične kurseve ili Galateo i mogućnosti EFZ - obuke su im kasnije na raspolaganju.

Koji su preduslovi za EFZ?

Da bi se na osnovu člana 32 zakona o obuci (znači bez formalne obrazovne pozadine) stekla EFZ-obuka, morate imati pet godina iskustva u tom poslu, biti zaposleni u kantonu Bern-u (specifično za Progredir u kantonu Bern-u) i posjedovati jezični nivo A2-B1 lokalnog jezika (nemački ili francuski).

Kako i gde mogu zainteresovani da se informišu i eventualno upišu?

Za Progredir u kantonu Bern je moguće javiti i informisati se kod Unia-sekretarijata u Bern-u, Thun-u, Interlaken-u, Burgdorf-u, Huttwil-u, Langenthal, Langnau, Biel-u, Lyss-u, kod fondacije ECAP ili ispod internet-stranice www.progredir.ch.

Za Progredir u Waadt-u/Vaud-u moguće je kontaktirati regiju Waadt/Vaud ili ECAP

Koje su buduće perspektive za Progredir?

Moj san je da se Progredir nastavi i razvije. Za to je potrebno imati više sredstva i zagantovano finansiranje.

↳ Marília Mendes

Plate 2018

Pristojna povećanja su neophodna i moguća

Za narednu godinu Unija poziva na opšte povećanje plata od 1,5 do 2 procenta. Ovo je i više nego fer i pošteno: Samo tako mogu da se ublaže troškovi za zdravstveno osiguranje. Pri tome zaposleni moraju da učestvuju u raspodjeli viškova.

Zaposlenici ne žele utjehu. Jer privreda je u dobrom stanju dok sve manje radnika sve više radi, i pritisak i stres se povećavaju. Uz to premije za zdravstveno osiguranje rastu iz godine u godinu i vidno opterećuju novčanik zaposlenika i njihovih familija.

Opšta povećanja plata su neophodna

Znači ne postoji samo potreba, nego i veliki obim distribucije za pristojno povećanje plata. Sa opštim povećanjem plata obezbjeđujemo, da svi zaposlenici dobiju povećanje plate.

Potreba nadoknada kod ženskih plata

Ove godine se pogotovo plate žena moraju povećati. I dalje zarađuju skoro jednu petinu manje nego muškarci a i kod povećanja plata povuku redovno deblji kraj. Ovdje je važno preokrenuti dešavanja u suprotni smjer!

Pregled zahtjeva Unije

- Građevina: +150 franaka opšte
- Građevinsko zanatstvo: +1,5% opšte
- Industrija: +1,5-2% opšte (vjerovatno)
- Prodaja na malo: +1,5% opšte
- ugostiteljstvo: +2% opšte
- privatna sigurnost: automatsko povećanje po klasama kao i +1% na minimalne plate kod ulazka u posao (bez radnog iskustva), ciljano povećanje plata za honorarne radnike i pomoćnike

Dobri pregovori su mogući

Da je moguće, da se donesu dobre odluke u pogledu povećanja plata pokazuje primjer frizersko zanatstvo. Tu su minimalne plate za radnike sa iskustvom povećane i do 480 franaka. Takođe i u branši čišćenja za 2018 podtignut je dogovor o povećanju plata od 1,1 do 2,5 procenta.

☞ Montana Martin (Unia Pressemitteilung vom 11.7.2017)

Povećanje plata mora da prati povećanje troškova života

Kućni budžet

Planiranje budžeta u porodici ponekad nije jednostavno

Planiranje budžeta u porodici ima smisla samo ako se pridržavamo plana koji smo sebi postavili. Da bi smo imali pregled u naše finansije i tako i bolju sigurnost, preporučuje se svim porodicama da sebi sastave plan budžeta. Budžet vam prikazuje vaše finansijske mogućnosti.

Kako bi ste imali pravu sliku o vašim izdacima u domaćinstvu potrebno je za uspostavljanje reda da prikupite neplaćene račune, makar jednom mjesečno da plaćate račune i uvijek da zabilježite datum plaćanja. Preporučuje se da plaćene račune odmah sortirate. Pored toga neophodno je da postavite budžet – plan kojim će biti uspostavljena ravnoteža između prihoda i rashoda.

Pregled izdataka u domaćinstvu

Budžet je ništa drugo već uravnoteženost između prihoda i rashoda. Ponekad nemamo pregled o izdacima i onda se stvara kaos u našim finasijama. Stoga se preporučuje sve prihode izdvojiti na jednu stranu a na drugu stranu rashode i tako dobijamo uvid da li nam nešto ostaje za štednju ili pak imamo manjak te nas to vodi u razmišljanje šta od izdataka da smanjimo.

Red šteti vrijeme novac i nerve

Svaki red pa i u našem finansijskom domaćinstvu šteti vrijeme, novac a i nerve. Stoga je neophodno razdvojiti fiksne i periodične troškove. Za fiksne troškove kao što su stanarina, krankenka internet, telefon Billag osiguranja preporučuje se da se napravi ugovor sa bankom i da se odmah odbija iznos za te račune. Periodične račune možemo ili napraviti plan unaprijed i odvajati novac na stranu a za porez možemo s vremena na vrijeme i da uplatimo. Poreske vlasti računaju pozitivnu kamatu ukoliko platite porez unaprijed.

Prijedlog planiranja kućnog budžeta, primjeri i još mnogo korisnih informacija možete naći na sledećim linkovima:

- www.budgetberatung.ch
- www.schulden.ch
- www.priminfo.ch (Krankenkassenprämienrechner des Bundes)
- www.telscout.ch (Handy-Rechner)
- www.dschungelkompass.ch (Handy-Rechner)
- www.ch.ch

Planiranje kućnog budžeta omogućuje pregled u finansije

☞ Darinka Filipović

Vi pitate – mi odgovaramo

Nadgledanje radnog vremena sa video zapisom:

Smije li to šef da radi?

Radim u branši trgovina na malo. Nedavno nas je naš šef informisao da postoji sumnja da neko od nas nije pravilno štemplao kartu za radno vrijeme. Kao mjeru za to će sprovesti video nadzor. On hoće da bude siguran da mi svi ispravno štemplamo kartu za radno vrijeme. Rekao je da će nam ostaviti mjesec dana za razmatranje. Oni koji ne budu saglasni sa uvodjem ovih mjera dobiće otkaz. Smije li on tako da postupi?

WOSEN AREGAY: Ne. Vašem šefu nije dozvoljeno da koristi sisteme za praćenje i kontrolu kako bi pratio ponašanje radnika na radnom mjestu. Tako stoji u Zakonu o radu. Stalno nadgledanje na poslu je faktor stresa i može dovesti do narušavanja zdravlja. Ovo je u suprotnosti sa načelom da poslodavac ima obavezu da štiti zdravlje svojih zaposlenih i da ne može ništa poduzimati šta narušava princip privatnosti. Skrenite pažnju vašem šefu, da nadzorne i kontrolne sisteme može koristiti samo u posebnim situacijama i uz veliku opreznost. A to je samo slučaj ako se radi o sigurnosti personala ili ako se optimiziraju operacije proizvodnih procesa. Sve drugo je protivzakonito! Vaš poslodavac bi trebao da zna da u ovoj situaciji otpuštanje radnika odn. otkaz nije u skladu sa zakonom.

work, 18.08.2017

Momentalno razrešenje radnog odnosa: Ko plaća dnevnicu?

Nakon višegodišnjeg zaposlenja kod mog poslodavca moj šef mi je dao otkaz zbog postojećih razlika mišljenja. Odmah sam se javio u Regionalni centar za zapošljavanje (RAV) i podneo žalbu protiv otkaza sa mojim advokatom. Na prvoj raspravi kod mirovnog vijeća bila je prisutan i zavod za nezaposlena lica. Takođe i zavod za nezaposlena lica podnio tužbu protiv poslodavca za iznos dnevnica koji će biti plaćen tokom otkaznog roka od tri mjeseca. Možete li mi to objasniti kakav je postupak?

MICHAEL SCHWEITZER: Iza toga proizilazi sljedeće: Ovdje nije jasno da li je vaše razrešenje iz radnog odnosa bilo opravdano. Član 29 zakona o osiguranju za slučaj nezaposlenosti predviđa da u takvim slučajevima, zavod za nezaposlena lica plaća osiguranicima nadoknadu za vrijeme otkaznog roka i onda tu nadoknadu traži od poslodavca. To se dešava automatski i nije potrebna vaša saglasnost za to.

Svrha zakona je da garantuje egzistenciju lica koja su iznenada ostala bez posla. Proces za potraživanja iz radnog odnosa može trajati veoma dugo. U prvom koraku stranke pokušavaju da uspostave sporazum pred mirovnim sudom. Ako se to ne postigne onda se proces nastavlja pred sudom. I dok se proces završi odnosno donese odluka može da traje do godinu dana ponekad i duže.

work, 29.06.2017

Impressum: Beilage zu den Gewerkschaftszeitungen work, area, Événement syndical | Herausgeber work, Gewerkschaft Unia, Chefredaktion: Marie-José Kuhn; Événement syndical SA, Lausanne, Chefredaktion: Sylviane Herranz; Edizioni Sociali SA, Lugano, Chefredaktion: Claudio Carrer | Redaktionskommission A. García, A. Rogalewski, D. Filipovic, E. Sarlasian, M. Martin, M. Mendes, O. Osmani | Sprachverantwortlich Dara Filipovic | Layout I. Schmieler, Unia | Druck Tagblatt Print, Im Feld 6, 9015 St. Gallen | Adresse Unia Redaktion «Horizonte», Weltpoststrasse 20, 3000 Bern 15, darinka.filipovic@unia.ch

Die Gewerkschaft.
Le Syndicat.
Il Sindacato.

www.unia.ch